

SØR-AURDAL KOMMUNE
Tingvollbakkin 15
2930 BAGN

Saksbehandler, innvalgstelefon
Marianne Wiken, 62 55 10 74

Lovlighetskontroll - Sør-Aurdal - vedtak i sak 034/25 - kjøp av eiendom - habilitet

Statsforvalteren viser til oversendelse av lovlighetskontroll fra Sør-Aurdal kommune i brev datert 24.06.2025, tilleggskommunikasjon mottatt 17.07.2025 og 18.09.2025, og opplysninger gitt i telefonsamtale med kommunedirektøren den 18.09.2025.

Vi beklager lang saksbehandlingstid. Dette skyldes stor saksmengde hos oss.

Statsforvalterens vedtak

Statsforvalterens lovlighetskontroll har avdekket prosessuelle feil ved Sør-Aurdal kommunestyret sitt vedtak av 22.05.2025 i sak 034/25. Da Statsforvalterens vurdering er at feilen ikke medfører at vedtaket er ugyldig, oppheves ikke vedtaket, jf. kommuneloven § 27-3 fjerde ledd.

Kort om saken

Bakgrunnen for vedtaket var at eier av eiendommen gnr. 31 bnr. 23 (Dalagata 24) i Sør-Aurdal tok kontakt med kommunen og uttrykte interesse for å selge eiendommen for 2,5 millioner. Det framgår av saksframlegget at eiendommen ligger strategisk til og er egnet for utvikling av skoleområdene, og også i forhold til utvikling av Bagn sentrum. Eiendommen ligger mellom Sør-Aurdalshallen, Sør-Aurdal ungdomsskole (SAUS) og Sør-Aurdalsheimen. Det ble forslått at kommunestyret vedtar å kjøpe eiendommen.

Formannskapet behandlet saken den 15.05.2025 i sak 014/25, og vedtok følgende innstilling:

«Kommunestyret vedtar å kjøpe eiendommen med gards- og bruksnummer 31/23 til 2,5 millioner, i tillegg til dokumentavgift på 2,5%, som tilsvarer 62.500. Kjøpet finansieres med låneopptak. Kommunestyret ber administrasjonen se på plassering av SAUS i tilknytning til dette området.»

Kommunestyret behandlet i sak 034/25 - Kjøp av eiendom gnr 31/bnr 23 – den 22.05.2025, og vedtok følgende:

«Administrasjon får i oppgave å skaffe en enkel tilstandsrapport, og inngå en dialog med huseier om en evt opsjon/handel. Ordfører gis fullmakt til å signere evt avtale. Evt kjøp finansieres delvis ved salg av andre eiendommer og resterende med låneopptak.»

Den 10.06.2025 ble det fremmet krav om lovlighetskontroll fra kommunestyremedlemmene Steinar Østgård (Ap), Inger Lise Damslorå (Ap), Manuela Rothe (Frp), Ola Jonny Fossholt (Ap), Kjell Eriksen (Ap) og Roger Kjensrud (Ap).

Det er blant annet vist til i kravet om lovlighetskontroll at:

«Med bakgrunn i Formannskapetets innstilling til saken, der et enstemmig vedtak ber administrasjonen se på plassering av SAUS i tilknytning til dette området, altså eiendom med Gnr31/ Bnr23, mener vi Per Tørris Holde, som er rektor ved Saus og sitter i arbeidsgruppa for ny SAUS var inhabil i saken.»

Kravet om lovlighetskontroll ble behandlet i sak 053/25 den 19.06.2025. Kommunestyret opprettholdt vedtaket og oversendte saken til behandling til Statsforvalteren.

Holdes habilitet var ikke problematisert i forbindelse med kommunestyrets behandling av sak 034/25 den 22.05.2025, verken fra han selv, ordfører eller andre kommunestyremedlemmer. I forbindelse med behandling av lovlighetsklagen har kommunestyret kommet til at Holde var inhabil på grunn av at saken gjelder lokalisering av hans arbeidsplass. Kommunestyret mener imidlertid at det ikke er grunn til å tro at utfallet av saken ville blitt annerledes selv om Holde ikke hadde deltatt under behandlingen av saken. På denne bakgrunn anser kommunestyret vedtaket som gyldig selv om det er begått en saksbehandlingsfeil.

I klageoversendelsen av 24.06.2025 opplyses det om at i etterkant av saksbehandlingen i kommunestyremøte 22.05. 2025, har det kommet fram at det også fra opposisjonen var en kommunestyrerepresentant som var inhabil. Det er opplyst at vedkommende er tidligere samboer til, og har barn med, den ene eieren av eiendommen som kjøpet gjelder. Det er videre opplyst at problemstillingen hadde vært tema i gruppemøtet i opposisjonen i 22.05.2025, altså under behandling av sak 034/25, men det ble ikke tatt opp i kommunestyret til vurdering. I forkant av kommunestyret 22.05.2025 tok vedkommende kontakt med ordfører og spurte om hun var inhabil, men siden ordfører ikke visste at det var to eiere, svarte ordfører at det kunne hun ikke være. Da ble hennes habilitet ikke tema før det igjen ble tematisert i forbindelse med krav om lovlighetskontroll og ny behandling av saken. Det ble heller ikke nevnt i kravet om lovlighetskontroll at denne representanten også kunne være inhabil.

Vi viser for øvrig til sakens dokumenter.

Generelt om lovlighetskontroll

Det følger av kommuneloven § 27-1 at tre eller flere medlemmer av kommunestyret kan kreve at departementet kontrollerer om et vedtak er lovlig. Videre må klagen fremmes innen tre uker fra vedtaket ble truffet, jf. kommuneloven § 27-1.

Myndigheten til å foreta lovlighetskontroll av kommunale vedtak er delegert til Statsforvalteren. Ordningen med lovlighetskontroll er begrunnet i hensynet til økt rettssikkerhet, å fremme tillit til forvaltningen, samt å sikre faglig kvalitet på forvaltningens avgjørelser.

Som utgangspunkt er det kun vedtak som avgjør realiteten i en sak som kan bringes inn for lovlighetskontroll. Videre er det bare de forvaltnings- og offentlighetsrettslige sidene ved en avgjørelse som kan kontrolleres, og ikke de rent privatrettslige sidene.

Ved en lovlighetskontroll skal Statsforvalteren ta stilling til om vedtaket:

- a) Har et lovlig innhold (materiell kompetanse)
- b) Er truffet av noen som har myndighet til å treffe et slikt vedtak (personell kompetanse)
- c) Har blitt til på lovlig måte (prosessuell kompetanse).

Lovlighetskontrollen kan likevel begrenses til de anførsler som er tatt opp i saken, jf. kommuneloven § 27-3 andre ledd.

Lovlighetskontroll innebærer ikke myndighet til å fatte nytt vedtak i saken, men bare til å oppheve kommunens vedtak dersom det er ugyldig, jf. kommuneloven § 27-3 fjerde ledd.

Formelle vilkår for lovlighetskontroll

Avgjørelsen i sak 034/25 er et «endelig vedtak» etter kommuneloven § 27-2 første ledd bokstav a). Videre er kravet fremmet av et tilstrekkelig antall kommunestyremedlemmer, og det er framsatt innenfor lovens frist. Vilkårene for å foreta en lovlighetskontroll er etter dette til stede.

Avgrensing av lovlighetskontrollen

Lovlighetskontrollen begrenses i dette tilfellet til habilitetsspørsmålet. Denne vurderingen knytter seg til kommuneloven § 27-3 første ledd bokstav c, og om vedtaket har blitt til på lovlig måte.

I tillegg til habilitetsspørsmålet som er reist i lovlighetsklagen tilknyttet Per Tørris Holde, har vi også vurdert habiliteten til representanten som det er opplyst i klageoversendelsen til oss at var inhabil, men som ikke er nevnt i lovlighetsklagen.

Statsforvalterens vurdering av om vedtaket har blitt til på lovlig måte, jf. kommuneloven § 27-3 første ledd bokstav c

Det som kontrolleres her er om saksbehandlingsreglene er blitt fulgt. Dette gjelder alle regler for saksbehandling som kommer fram av kommuneloven og forvaltningsloven, men også eventuelle saksbehandlingsregler i særlovgivningen.

Kommuneloven § 11-10 regulerer inhabilitet for folkevalgte. Det følger av første ledd at bestemmelsene om inhabilitet i forvaltningsloven kapittel II gjelder ved behandlingen av saker i folkevalgte organer, med de særreglene som følger av denne paragrafen. Videre følger det av annet ledd at en folkevalgt som har vært med på å forberede eller treffe vedtak i en sak som ansatt i kommunen eller fylkeskommunen, er inhabil til senere å behandle den samme saken i et folkevalgt organ i henholdsvis kommunen eller fylkeskommunen.

I forvaltningsloven § 6 første ledd bokstav a til e er det listet opp en rekke tilknytningsformer mellom tjenestemannen eller den folkevalgte og en som er part i saken. Hvis det foreligger et slikt tilknytningsforhold, er den offentlige tjenestemannen eller den folkevalgte automatisk inhabil til å tilrettelegge grunnlaget for en avgjørelse eller å treffe avgjørelse i saken.

Selv om en folkevalgt ikke faller inn under noen av tilknytningskategoriene i § 6 første ledd, kan vedkommende likevel bli inhabil etter en skjønnsmessig vurdering etter § 6 annet ledd. Etter denne bestemmelsen kan en tjenestemann eller folkevalgt bli inhabil hvis det foreligger «andre særegne forhold som er egnet til å svekke tilliten til hans upartiskhet». Det skal blant annet legges vekt på om avgjørelsen i saken kan innebære særlig fordel, tap eller ulempe for ham selv eller noen som han har nær personlig tilknytning til. Det skal også legges vekt på om ugildhetsinnsigelse er reist av en part.

Bestemmelsen åpner for en bred, skjønnsmessig vurdering av om den folkevalgte har en slik tilknytning til saken eller partene at tilliten til at hun eller han vil behandle saken på en nøytral måte

kan bli svekket. Dersom vedkommende har flere former for tilknytning til saken eller partene, må disse vurderes samlet.

Det framgår blant annet av veilederen om habilitet i kommuner og fylkeskommuner¹ punkt 3.2.3 at: «Dersom avgjørelsen i saken vil innebære «særlig fordel, tap eller ulempe» for tjenestemannen, så skal det legges vekt på dette ved vurderingen av inhabilitetsspørsmålet. For at noe skal utgjøre en særlig fordel, tap eller ulempe for tjenestemannen, den folkevalgte eller deres nærmeste, må det dreie seg om en fordel eller ulempe som tilkommer vedkommende spesielt, eller som hun eller han vil merke i spesielt stor grad. Hvis mange eller en ubestemt krets vil få tilsvarende fordel eller ulempe, er det ingen særlig fordel eller ulempe for tjenestemannen. Den særlige fordel eller ulempen kan være av både ideell, økonomisk, faglig eller prestisjemessige grunner.»

Vurdering av habiliteten til Per Tørris Holde

Per Tørris Holde var rektor ved SAUS på tidspunktet saken ble behandlet. Videre har han sittet i en prosjektgruppe som besto av medlemmer fra administrasjonen. Det er opplyst av kommunedirektøren at denne gruppa skulle se på forhold som gjaldt selve bygget - utforming, rom og funksjoner mm. Lokalisering av skolen var ikke fokus for denne gruppa.

Vi har først vurdert om Holde er inhabil iht. kommuneloven § 11-10 annet ledd. For å bli inhabil må den ansatte ha «medvirket ved tilretteleggelsen av grunnlaget for en avgjørelse, eller ved tidligere avgjørelse i samme sak». Det framgår av veileder om habilitet i kommuner og fylkeskommuner punkt. 4.3.1 at_

«Den tidligere befatningen må knytte seg til samme sak. Ved vurdering av hva som anses som samme sak vil det avgjørende være om det er en klar og påviselig sammenheng i saksforholdet. Generelt kan man si at det som inngår i samme avgjørelsesprosess, utgjør en sak.»

Formannskapetets vedtak innebar at kommunestyret skulle be administrasjonen se på plassering av SAUS i tilknytning til dette området. Utfra opplysningene gitt av kommunedirektøren om hva som var mandatet til prosjektgruppa Holde deltok i, er ikke kjøp av eiendommen etter Statsforvalterens vurdering «samme sak» som prosjektgruppa han satt i jobbet med, selv om eiendommen kan være aktuell for ny SAUS. Statsforvalteren kan etter dette ikke se at Holde ved sin deltakelse i prosjektgruppa har medvirket ved tilretteleggelse av grunnlaget for avgjørelsen «i saken». Han er dermed ikke inhabil iht. kommuneloven § 11-10.

Statsforvalteren har også vurdert Holdes inhabilitet iht. forvaltningsloven § 6 annet ledd. Spørsmålet er om det foreligger «særegne forhold som er egnet til å svekke tilliten til hans upartiskhet». Utfallet av saken om kjøp av eiendom har betydning for hvor SAUS og dermed hvor Holdes arbeidsplass skal ligge i framtida. Det har ikke kommet fram opplysninger i saken som tilsier at plassering av skolen på den aktuelle eiendommen utgjør en «særlig fordel eller ulempe» for Holde selv.

På bakgrunn av de opplysningene vi har om saken, kan vi ikke se at det foreligger særegne forhold som er egnet til å svekke tilliten til Holdes upartiskhet. Statsforvalteren har kommet til at Holde ikke var inhabil i sak 034/25.

¹ Kommunal- og regionaldepartementet, veileder, «Habilitet i kommuner og fylkeskommuner», se [habilitet_i_kommuner_og_fylkeskommuner.pdf](#)

Vi bemerker for øvrig at det ved senere behandlinger av saker som gjelder SAUS, må habiliteten til Holde vurderes konkret i forhold til hva saken dreier seg om, og hvordan han eventuelt har vært involvert i saken som ansatt i kommunen.

Vurdering av habilitet til kommunestyrerepresentant med tilknytning til selger

Det er opplyst at en av representantene fra opposisjonen er tidligere samboer til, og har barn med, en av eierne av eiendommen saken gjelder.

Forvaltningsloven § 6 første ledd bokstav c gjelder når den folkevalgte er eller har vært gift med eller er forlovet med eller er fosterfar, fostermor eller fosterbarn til en part. Både nåværende og tidligere ektefeller omfattes av regelen. Det siktes her bare til formelt ekteskap, det vil si at samboerskap og lignende ikke omfattes, men samboerskap vil i hovedregelen føre til inhabilitet etter § 6 annet ledd, se punkt 3.1.2. i veileder om habilitet². Vi oppfatter at det samme gjelder tidligere samboer. Et tilleggsmoment her er at vedkommende representant også er tilknyttet selger ved at de har barn sammen. Videre er det klart at eier av eiendommen har en særlig økonomisk fordel av at kommunen kjøper eiendommen. Kommunestyret har dessuten vurdert vedkommende som inhabil i saken om lovlighetskontroll.

Statsforvalterens konklusjon er at vedkommende kommunestyrerepresentant var inhabil i sak 034/25, iht. forvaltningsloven § 6 annet ledd.

Følgene av unnlatelse av å vurdere habiliteten

At kommunestyret unnlot å ta stilling til habiliteten til ovennevnte kommunestyrerepresentant med tilknytning til selger, og at hun dermed var med å fatte vedtak i saken, er en prosessuell feil/saksbehandlingsfeil. Spørsmålet er om feilen fører til at vedtaket er ugyldig, jf. kommuneloven § 27-3.

Prosessuelle feil fører ikke automatisk til ugyldighet. Her følges prinsippet i forvaltningsloven § 41, om at vedtaket likevel er gyldig dersom det er grunn til å regne med at feilen ikke kan ha virket bestemmende på vedtakets innhold. Vi viser til veileder om saksbehandling i folkevalgte organer i kommuner og fylkeskommuner punkt 7.1:³, der det blant annet står at:

«(...) Forvaltningsloven § 41 gjelder direkte bare for saker om enkeltvedtak, men kan antakelig anvendes analogisk også i saker som gjelder andre individuelle avgjørelser og i saker om forskrifter. Spørsmålet om et vedtak er gyldig til tross for feil må vurderes i lys av de ulovfestede reglene om ugyldighet i forvaltningsretten. Når det foreligger feil ved saksbehandlingen uttrykker man gjerne vurderingstemaet slik at det må foreligge en «ikke helt fjerntliggende mulighet» for at feilen har virket inn på avgjørelsens innhold.»

Videre sies det at:

«I kollegiale organer fører inhabilitet for et medlem ikke nødvendigvis til at organets vedtak blir ugyldig, men det kan være aktuelt der inhabiliteten kan ha hatt betydning for vedtakets innhold. Normalt vil vedtaket derfor være gyldig i de tilfeller der den inhabile tilhører mindretallet. Dersom den inhabile tilhører flertallet, blir vedtaket normalt ikke ugyldig når stemmetallene er slik at det er uten betydning hvordan representanten ville ha stemt. Et

² Kommunal- og regionaldepartementet, veileder, «Habilitet i kommuner og fylkeskommuner», se [habilitet_i_kommuner_og_fylkeskommuner.pdf](#)

³Veileder om fra Kommunal og distriktsdepartementet: «Saksbehandling i folkevalgte organer i kommuner og fylkeskommuner», se [saksbehandling-i-folkevalgte-organer-i-kommuner-og-fylkeskommuner-med-omslag.pdf](#)

forhold som også kan ha betydning er om vedkommende har stemt konsekvent på samme måte i tilsvarende saker, der medlemmet har vært habil. Det kan imidlertid ikke utelukkes at det i noen tilfeller må konstateres ugyldighet, selv om den inhabiles stemmegivning i og for seg ikke er avgjørende. For eksempel kan ugyldighet likevel være aktuelt når den inhabile har opptrådt svært aktivt, og dermed kan ha påvirket de andre medlemmenes stemmegivning.»

I dette tilfellet ble vedtaket fattet med 10 mot 9 stemmer. Da den inhabile representanten tilhørte mindretallet, har hennes stemme uansett ikke vært avgjørende for utfallet av saken. Videre er det ikke opplysninger i saken som tilsier at det er andre forhold her som gjør at feilen har påvirket vedtakets innhold.

Statsforvalterens vurdering er at det er grunn til å regne med at feilen ikke kan ha virket bestemmende på vedtakets innhold, og at det dermed er gyldig til tross for feilen.

Statsforvalteren påpeker for øvrig at ved inhabilitet skal det som hovedregel innkalles vara, jf. forvaltningsloven § 8 tredje ledd som sier at:

«Medlem skal i god tid si fra om forhold som gjør eller kan gjøre ham ugild. Før spørsmålet avgjøres, bør varamann eller annen stedfortreder innkalles til å møte og delta ved avgjørelsen dersom det kan gjøres uten vesentlig tidsspille eller kostnad.»

Konklusjon:

Statsforvalterens lovlighetskontroll har avdekket prosessuelle feil ved Sør-Aurdal kommunestyret sitt vedtak av 22.05.2025 i sak 034/25. Da Statsforvalterens vurdering er at feilen ikke medfører at vedtaket er ugyldig, oppheves ikke vedtaket, jf. kommuneloven § 27-3 fjerde ledd.

Statsforvalterens avgjørelse kan ikke påklages.

Vi ber kommunen gjøre vedtaket kjent for klagerne og kommunestyret.

Med hilsen

Jo-Bjørner Haugen (e.f.)
avdelingsdirektør

Marianne Wiken
seniorrådgiver

Dokumentet er elektronisk godkjent